

ELLA NO HO SAP

Després de tocar uns compassos de *El sueño de un ángel*, s'atura, incapaç de recordar-ne els següents. Prova *El noi de la mare*. Només la melodia. Però la memòria ja fa temps que se li ha anat diluint i els primers motius melòdics es van succeint en un obstinat que atura la veu del fill amb un "Molt bé!". Ella es gira i, per sobre les ulleres gruixudes sense muntura que van ser modernes fa temps, li deixa entreveure aquella mirada perduda. La mateixa que té quan sembla que busqui unes paraules que no hi ha manera de trobar i que fan que fins i tot perdi el fil del que volia dir.

Aquell moment ha estat molt especial, ella no ho sap. Però el mòbil del fill s'ha encarregat d'enregistrar-ho perquè tota la família ho pugui veure, i a tots els passen pel cap moments de la mare, de l'àvia, al piano. Aquelles mans havien tocat, afinat i arreglat desenes de pianos al llarg dels anys. Els records que conserva la família, no obstant, són sobretot al piano de casa, ara silenciada la major part del temps. Un teclat ha de fer el fet a la residència on fa poc ella s'ha hagut de traslladar.

Els més petits de la família ho han sentit explicar: l'àvia va aprendre a tocar el piano primer amb el seu pare, que també n'afinava, en venia a la botiga i fins i tot n'havia construït tres, al taller de les golfes de la casa pairal. No va pas acabar la carrera, però en sabia prou per acompanyar el que fes falta en les celebracions de les escoles on va treballar de mestra, per ajudar els inicis al piano dels tres fills, o passar les lectures de solfeig cada vespre abans de sopar. Sota la banquetta del piano hi havia tot de partitures, algunes heretades del seu pare, que quan podia robar un moment a la seva intensa vida de mare treballadora li agradava de fer sonar. *El sueño de un ángel* sonava quasi sempre. Era la peça que sempre tocava per comprovar que havia deixat un piano ben afinat. A casa, sabia que havia acabat aquella llarga estona de sentir quintes, octaves, escales cromàtiques i sons aïllats que es movien lleugerament per a trobar l'afinació perfecta quan sentia *El sueño de un ángel*. Quan acabava, ja podies tornar a fer soroll o entrar al menjador.

Quan li van diagnosticar Parkinson, acabada de jubilar, es va proposar tocar per exercitar els dits. El neuròleg li havia dit que això era bo i ella, sempre obedient, ho va convertir en disciplina diària. Amb el temps i l'avenç de la malaltia, els dits no sempre seguien amb la fluïdesa acostumada i ella s'entossudia a continuar estudiant, en un intent de vèncer aquella degradació lenta però implacable. Els que l'escoltàvem ja vèiem que cada vegada podria tocar menys. Però d'una manera trista i alhora meravellosa, vam observar com la música es conservava molt millor que els records o les paraules que la medicació tan agressiva anava fent desaparèixer. Encara sembla que sento, estupefacta, aquella escala cromàtica per terceres que va tocar un dia que ja no era capaç de dir correctament el nom dels nets i que els dits ja li havien començat a agafar aquelles formes aparentment gratuïtes que porta la vellesa.

Ara ja hi ha molts dies que és incapaç de fer una frase coherent amb les paraules, però continua podent tocar i cantar les notes d'*El noi de la mare...* Per això era important que abans no ho oblidi del tot, hagi pogut tocar aquell piano. Ella no ho sap, però ja l'havia tocat quan tenia cinc anys i seia a la falda del seu pare perquè no arribava bé a les tecles. Ella no ho sap, però ja l'havia vist, quan ajudava al pare al taller i li anava passant les peces que demanava. Ella no ho sap, però aquest piano va fer un llarg viatge en carro quan la família que el tenia el va haver de vendre per dos sacs de blat a la postguerra. Ella no ho sap, però era veritat que l'avi que nosaltres no vam conèixer n'havia construït, tal com ella ens explicava i ens semblava una llegenda. Ella no ho sap, però el fill a qui ha traspassat els secrets de l'afinació, el va trobar i li ha portat. Ella ja no ho pot saber...

